

A Fővárosi Ítéltábla a Kummer Ügyvédi Iroda (címe1., ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - dr. Tálosi Adrienn ügyvéd (címe2.) által képviselt alperes neve Kft. (alperes címe.) alperes ellen személyiségi jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. június 8. napján kelt 27.P.20.193/2020/12. számú ítélete ellen az alperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] Az alperes üzemeltetésében álló ...hu internetes hírportálon 2018. szeptember 20-án „Botrány tört ki a ... titkos frakcióülésén ... miatt” címmel jelent meg egy írás. Ebben az előző héten a ... elnevezésű párt zártkörűen tartott frakcióüléséről számoltak be frakciótagok információira hivatkozva. A cikk szerint ... és ... között vita robbant ki, és a párt vezetőit sokan felelősségre vonták. A beszámoló szerint felperes neve, a párt alelnöke e körben ...tól azt kérdezte, hogy „nincs-e lelkiismeret-furdalása, hogy tönkretette a pártot, és elsőként hagyta el a süllyedő hajót, mint egy patkány.”
- Az írás miatt többen sajtó-helyreigazítást kértek az ...hu Szerkesztőségétől. A felperes vonatkozásában a Fővárosi Törvényszék 40.P.23.379/2018/4. sorszámú ítéletével helyreigazítás közzétételére kötelezte a Szerkesztőséget, miszerint „Valótlanul állítottuk, hogy felperes neve, a ... egyik alelnöke a frakcióülésen felelősségre vonta ...t, és azt kérdezte tőle, nincs-e lelkiismeret-furdalása, hogy tönkretette a pártot, és elsőként hagyta el a süllyedő hajót, mint egy patkány. Valótlanul állítottuk továbbá, hogy ... felperes neve hozzá intézett szavai után otthagya a frakcióülést.”
- Az ítéletet a másodfokú bíróság 32.Pf.21.344/2018/5. sorszámú ítéletével helybenhagyta. A 2019. február 20-án jogerős ítéletben foglalt kötelezettségének a Szerkesztőség nem tett eleget, a helyreigazítást nem tette közzé.

- [2] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a kiadásában álló www....hu internetes portálon 2018. szeptember hó 20. napján „Botrány tört ki a ... titkos frakcióülésén ... miatt” címmel megjelent cikkben valótlanul állította a felperesről, hogy ...nak azt mondta, hogy elsőként hagyta el a süllyedő hajót, mint egy patkány. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 500.000 forint sérelemdíj és a perköltsége megfizetésére.
- Arra hivatkozott, hogy a sérelmezett közlés jóhírnevét jelentős mértékben romboló valótlan tényállítás, melynek türéseire közszereplői mivolta ellenére sem köteles. Az alperes olyan kifejezéseket adott a felperes szájába, mellyel kulturált ember egy másik embert még vita hevében sem illet.
- A sérelemdíj összegének megállapításánál kérte figyelembe venni egyrészt a jogsértés nyilvánvaló szándékosságát, annak súlyosságát, továbbá azt, hogy jelentős, mintegy hétszázezres olvasótáborhoz jutott el a cikk. Nyomatékos súllyal kérte értékelni a felperes azt a körülményt, hogy az alperes kiadásában álló sajtótermék nem tett eleget a valótlan állítása miatt indított sajtóperben jogerősen elrendelt helyreigazítási kötelezettségének.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. A sérelmezett közlés valótlanosságát nem vitatta. Azzal védekezett, hogy az nem sértő a felperesre legfeljebb ...ra. A felperes közszereplőként fokozott mértékben köteles tűrni a személyére vonatkozó állításokat. A felperes nem igazolta, hogy ezen közlés mennyiben járult hozzá ahhoz, hogy személyéről kedvezőtlen értékítélet alakuljon ki, és ez mennyiben befolyásolta negatív módon a társadalmi megítélését, amelyet nem lett volna köteles közszereplőként tűrni.
- A cikk közérdeklődésre számot tartó témáról, ...nak, a ... korábbi elnökének lemondásáról és az ezt követő párton belüli vitákról adott tájékoztatást a 28/2014 (IX. 29.) AB határozatban megtestesülő jogértelmezés keretei között.
- A sérelemdíj iránti igényt álláspontja szerint a felperesnek jogalapjában és összecszerűségében is igazolnia kellett volna, elő kellett volna adnia, hogy milyen hátrány érte a sérelmezett állítás következtében, másrészt a sérelemdíj összegét indokolnia kellett volna.
- A jogsértés szándékosságára és súlyosságára vonatkozó felperesi állítást visszautasította, azt azonban érdemben nem vitatta, hogy cikkük a felperesi állítás szerinti olvasottsággal rendelkezett.
- [4] Az elsőfokú bíróság a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 28. § (2) bekezdés alkalmazásával tárgyaláson kívül meghozott ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa kiadott www....hu internetes portálon 2018. szeptember hó 20. napján „Botrány tört ki a ... titkos frakcióülésén ... miatt” címmel megjelent cikkében valótlanul állította a felperesről, hogy ...nak azt mondta, hogy elsőként hagyta el a süllyedő hajót, mint egy patkány.
- Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.480 forint perköltséget és külön felhívásra 28.800 forint illetéket a Magyar Államnak.
- A felperest ugyancsak külön felhívásra a Magyar Állam részére 7.200 forint meg nem fizetett illeték megfizetésére kötelezte.
- A perben alkalmazandó jogszabályok körében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:44. §, a 2:45. § (2) bekezdése, a 2:51. § (1) bekezdés a) pontja, a Ptk. 2:52. § ismertetését követően idézte az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) számú AB és 13/2014. (IV. 18.) AB határozat egyes megállapításait.
- Azt állapította meg, hogy az alperes eljárása jogellenes volt. Az Alkotmánybíróság határozataiból ugyanis az következik, hogy a közéleti szereplőkre vonatkozó valótlan tényállítások közlése esetén a

sajtószerv csak akkor mentesül a felelősség alól, amennyiben körültekintő eljárása ellenére sem tudta, hogy valótlan tényt közölt. Ennek megfelelően főszabályként a közéleti szereplők esetében sem mentesül a sajtó a valóságos tények közlésének kötelezettsége alól, de esetükben szélesebb körben hivatkozhat kimentésre.

A perbeli esetben az alperes csak akkor mentesülhetne valótlan tényállításának következménye alól, amennyiben bizonyítaná, hogy körültekintően, a szakma szabályainak megfelelően járt el, és ennek ellenére nem tudta, hogy valótlan állítást híresztelt.

Az alperes felelősségének fentiek szerinti kimentésére kísérletet sem tett, mert még csak nem is állított, és kiváltképpen nem bizonyított olyan körülményt, melyre alapítottnan felelőssége alól mentesülhetne.

Kiemelte, hogy a sajtó csak a hiteles tájékoztatás keretei között „keltheti fel” a közvélemény figyelmét a közérdeklődésre számot tartó ügyekben. Ez a perben azt jelenti, hogy a ... elnökének lemondása és az ezt követő párton belüli viták valóban közérdeklődésre számot tartó ügynek minősülnek, de erre a sajtó csak a valóságnak megfelelő állítások közlésével irányíthatja rá a közvélemény figyelmét, az nem lehet öncélú. Minden alapot nélkülöz a 28/2014. (IX. 29.) AB határozat azon alperesi interpretálása, mely szerint általánosságban kimondható lenne, hogy „a személyiségi jogok sérelmére való hivatkozás” csak ritkán alapozza meg a sajtó tevékenységének jogellenességét. Alperesi állítással ellentétben a sajtót ez a védelem csak a valóságnak megfelelő tájékoztatás esetében illeti meg, a valótlan, személyiségi jogot sértő közlések nem állnak alkotmányos védelem alatt.

A közlés sértő volta tekintetében az elsőfokú bíróság a perbeli írást a PK 12. számú állásfoglalás alapján egészében értelmezve azt állapította meg, hogy a társadalmilag kialakult közfelfogás szerint annak állítása, hogy valaki úgy távozik valahonnan, mint ahogyan egy patkány a süllyedő hajóról, erős érzelmi felhanggal bír, a távozó személyét megvető állítás, mely kifejezés alkalmazásának nincs helye a kulturált közbeszédben. Ennek megfelelően alkalmas a felperes olyan színben történő feltüntetésére, mint aki kifejezésmódjában nem tartja magát a társadalmi konvenciók kereteihez, így maga is hozzájárul a közbeszéd széles körben tapasztalható eldurvulásához. Ezen megállapításból egyenesen következik, hogy a kifogásolt alperesi közlés sérti a felperes jóhírnevét.

Megjegyezte, hogy a perben semmilyen relevanciája nincs annak, hogy amennyiben valóban a neki tulajdonított állítást tette volna a felperes, akkor az ... személyiségi jogát sértené-e vagy sem.

A felperes által igényelt 500.000 forint összegű sérelemdíj mértékét az elsőfokú bíróság részben eltúlozottnak találta. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján rámutatott arra, hogy az arra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges, melyből egyenesen következik azon alperesi hivatkozás megalapozatlansága, mely szerint a felperesnek bizonyítania kellett volna, hogy a kifogásolt közléssel összefüggésben hátrány érte.

A sérelemdíj összegének megállapításánál az alperes terhére értékelte a jogsértés súlyosságát, mert egyértelműen megállapítható volt, hogy a sajtószerv meg sem kísérelte tisztázni a kifogásolt közlés valóságát, így eljárása minimálisan súlyosan gondatlan volt. Azt az alperes által sem vitatott ténynek tekintette, hogy sokszázazres olvasótáborhoz jutott el a felperes személyét érintő valótlan tényállítás. Azt is, hogy a kiadásában álló sajtótermék (...hu) szerkesztősege nem tett eleget a jogerős bírósági ítéletben elrendelt, helyreigazító közlemény közzétételére vonatkozó kötelezettségének, mely eljárásával maga lehetetlenítette el a felperest ért sérelem mérséklésének lehetőségét, valamint azt is, hogy a felperes a médiában meg tudja védeni magát.

Figyelembe vette a közbeszéd állapotát is, azt, hogy a politikai élet szereplőit érő durva, rendre megalapozatlannak bizonyuló támadások a politikai küzdelem megszokott, mindennapi eseményeivé váltak. A politikai közbeszéd jelen állapotában egy átlagolvasó figyelmét kevésbé kelti fel a kifogásolt alperesi közlés, amit a bíróság a jogsértés felperesre és környezetére gyakorolt hatása körében értékelt.

Mindezen szempontok alapján a felperes sérelemdíj iránti igényét 300.000 forint erejéig tartotta megalapozottnak.

- [5] Az elsőfokú bíróság - tekintettel arra, hogy a jogsértés megállapítása iránti kérelem vonatkozásában teljes egészében, a sérelemdíj tárgyában pedig nagy részben pernyertes lett a felperes, - a felek pernyertességének-pervesztességének arányát a felperesre kedvezőbb 80% - 20% arányban állapította meg, ennek alapján rendelkezett a felperesnek fizetendő perköltség összegéről. A pernek az illetékekről szóló 1990. évi XCII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés f) pontja alapján fennálló tárgyi illetékfeljegyzési jogos jellegére figyelemmel, a le nem rótt eljárási illeték összegét az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint - figyelemmel az Itv. 39. § (3) bekezdésének b) pontjára - 36.000 forintban állapította meg, amit a felek a pernyertesség-pervesztesség arányában kötelesek viselni.
- [6] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg. Elsődlegesen a felperes keresetét utasítsa el, másodlagosan a sérelemdíj összegét 100.000 forintra mérsékelje, valamint a felperest első és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezze. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjaira alapította, megsértett jogszabályként a Ptk. 2:45. § (2) és (3) bekezdését jelölte meg. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadott védekezését, miszerint a kifogásolt közlés a felperesre nézve nem sértő. Álláspontja szerint a sérelmezett közlés az általános köznyelv szerint nem az érintett emberi méltóságát vonja kétségbe, kizárólag az általa tanúsított magatartást minősíti negatív módon, anélkül, hogy sértené a becsületét, főleg nem egy közszereplő politikusét. A kifogásolt cikk témája az volt, hogy ... lemondását követően milyen viták alakultak ki a ... vezetésében. Azzal, hogy az alperes valótlanul állította, hogy ezen vita során a felperes a kifogásolt hasonlatot használta ...ra, nem sértette meg a felperes jóhírnévhez való jogát. A felperes ezen túlmenően nem igazolta, hogy ezen közlés mennyiben járult hozzá ahhoz, hogy személyéről kedvezőtlen értékítélet alakuljon ki, és ez mennyiben hatott negatívan társadalmi megítélésére, továbbá a felperes a kifogásolt közlés tűrésére köteles, mivel pártpolitikusként, valamint országgyűlési képviselőként a közügyek vitatása körében az őt érintő vagy minősítő, a személyét támadó közléseket nagyobb türelemmel kell tűrnie. Álláspontja szerint a jóhírnévhez való jog megsértésre vonatkozó törvényi tényállásból a sértő jelleg, mint konjunktív tényállási elem hiányzik, illetve a sérelmezett közlés nem minősül olyanak, amely a felperes társadalmi megítélését hátrányosan csorbítaná. Azon túl, hogy az alperes nem sértette meg a felperes személyiségi jogát, az elsőfokú bíróság a sérelemdíj vonatkozásában releváns körülményeket kirívóan okszerűtlenül és tévesen értékelte, ami alapján kirívóan magas összegű sérelemdíjat állapított meg. Nem megfelelően értékelte, hogy a felperes személye kiemelt közérdeklődésre tart számot, azt, hogy a felperes a saját döntése alapján vált a közügyek másoknál aktívabb alakítójává. Közszereplő politikus mivolta miatt kizárólag az emberi státuszt alapjaiban tagadó véleménynyilvánítások egészen szűk köre minősülhet a sajtót megillető alapjogok korlátjaként. A felperes nemhogy nem bizonyította, még csak nem is valószínűsítette, hogy a sérelmezett közlés számára nem vagyoni sérelmet okozott. Köztudomású tények alapján megállapítható sérelemre hivatkozni a felperes által igényelt nagyságrendű sérelemdíj esetén nem elegendő. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak sem, hogy a sérelemdíj miként és mennyiben alkalmas a felperest ért nem vagyoni hátrány kiegyenlítésére. A felperes nem tett eleget előadási kötelezettségének, nem bizonyította a sérelemdíj mértéke tekintetében a releváns körülményeket, csupán megjelölt egy összeget, azonban nem adta indokát, miért ez az összeg alkalmas a sérelem ellentételezésére.

A Ptk. miniszteri indokolása szerint a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése. A személyiségi jogsértés tényének megállapításából azonban automatikusan nem következik a sérelemdíj iránti igény teljesíthetősége. Eseti döntésre és Alkotmánybírósági határozatra is hivatkozott e körben.

- [7] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, 15.000 forint + áfa összeg erejéig terjesztett elő költségjegyzéket. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben a tényállást teljeskörűen feltárta, a feltárt bizonyítékokból pedig minden tekintetben okszerű következtetéseket levonva hozta meg ítéletét, amelynek során sem anyagi, sem eljárási jogi jogszabályt nem sértett. A fellebbezési érveléssel szemben arra hivatkozott, hogy a keresetét jóhírneve megsértése miatt terjesztette elő, ezért a jogsérelem bekövetkeztének nem feltétele a becsület megsértésének hiánya. A jóhírnév megsértése nem „eredmény-deliktum,” tehát nem szükséges hozzá az, hogy a róla való kedvezőtlen értékítélet bekövetkeztét bizonyítsa. Elegendő azt igazolni, hogy az adott közlés alkalmas ilyen hatás kiváltására. A sérelemdíj körében arra mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság annak megállapítása során értékelte az alperes felróható magatartását, ugyanakkor az alperes javára vette figyelembe a közbeszéd jelenlegi állapotát. A felperes kifejtette, hogy álláspontja szerint annak alakulásában az alperes jelentős szerepet játszik, ezért ezt a körülményt nem lehetett volna a javára értékelni. Nem helytálló ezért az alperes azon fellebbezési érvelése, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, miként alkalmas az általa megállapított összeg a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására. Kiemelte, hogy az őt ért sérelem körében hangsúlyos, hogy a jogsértő közlés jelentős számú olvasóhoz jutott el. Saját maga az alperes olvasótáborát elérni nem tudja, így nincs jelentősége annak, hogy közszereplőként a sajtóban az átlagpolgárokhoz képest nagyobb megszólalási lehetőséggel bír. Az alperes ezen túlmenően a helyreigazítást nem tette közzé, ezért az okozott sérelmet minimálisan sem csökkentette. Mindezek alapján közszereplői mivolta figyelembevételével mellett is indokolatlan és jogszerűtlen lenne a sérelemdíj csökkentése. Az alperes által indítványozott összeg nem lenne alkalmas a felperest ért sérelem kompenzációjára, nem töltene be a jogintézmény célját sem. A másodfokú perköltség megállapítása során - a fellebbezés esetleges részleges vagy teljes eredményessége esetére - a Pp. 83. § (3) bekezdés figyelembevételét kérte.
- [8] A fellebbezés nem alapos. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével, kifejtett indokaival is egyetértett azokat nem ismétli meg.
- [9] A perbeli közlemény sértő jellegével összefüggésben arra hívja fel a figyelmet, hogy az alperes fellebbezésében e körben megsértett jogszabályt nem jelölt meg, ezért fellebbezése a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja szerint hiányos. A másodfokú bíróság ettől függetlenül úgy ítélte meg, hogy a felepresről a társadalomban kialakult képet negatívan befolyásolja, ha az alperes valótlán közlése alapján őt úgy tartják nyilván, mint, aki a nyilvános közszereplése során társadalmilag nem elfogadott hangnemet üt meg másokkal szemben. Ez a negatív értékítélet a közbeszéd aktuális állapotától függetlenül bekövetkezik.
- [10] A sérelemdíj összegét az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52. § rendelkezéseinek megfelelően határozta meg, az irányadó szempontokat megfelelően értékelte. A másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy sem a sajtó-helyreigazítási perben, sem a jelen eljárás során egyik alperes sem ajánlott fel bizonyítást az állítása valósága körében. Ebből az következik, hogy az alperes felróhatósága kétségkívül megállapítható. Jogsértését súlyosítja az a körülmény, hogy a

helyreigazítás elmaradásával a felperes jogsérelme minimálisan sem enyhült. Ilyen körülmények között teljességgel megalapozatlan az a fellebbezési érvelés, hogy a felperesnek - mindezen tényeken túlmenően - a bekövetkezett nem vagyoni sérelmét igazolnia kellene.

Olyan valótlan tényállítás esetén, amely az alperes súlyosan gondatlan magatartására vezethető vissza a felperes közszereplői minőségére való hivatkozás súlytalan. Az elsőfokú bíróság e körben helyesen értelmezte a vonatkozó alkotmánybíróági döntéseket. A sajtót nem mentesíti a felelősség alól önmagában az a körülmény, hogy közérdeklődésre számot tartó eseményről számol be. A feladata ugyanis az Smtv. 10. § alapján a közvélemény hiteles tájékoztatása, amely igényt egy ellenőrizetlen információ közreadása nem elégít ki.

Az elsőfokú bíróság által meghatározott 300.000 forint összegű sérelemdíj ilyen körülmények között szükséges a felperest kétségtől érő nem vagyoni sérelem kompenzálására.

[11] Minderre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján helybenhagyta.

[12] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperesnek megfizetni az ügyvédi munkadíjat és a Magyar Állam javára a le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg arra is tekintettel, hogy tárgyalás megtartására nem került sor.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a Pp. 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján döntött.

Budapest, 2020. november 4.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró